

Şube iş yerinden merkeze para transferinde tevsik zorunluluğu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1366
Tarih	20.08.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1366

20/08/2011

Konu : Şube iş yerinden merkeze para transferinde tevsik zorunluluğu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, ... ili ... ilçesinde şube açarak galvanizli sac ticaretine başladığınız belirtilerek, şubenizden merkezimize yapmış olduğunuz 8.000 TL ve üzerindeki para transferinin banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi mecburiyetinin bulunup bulunmadığı hususundaki Başkanlığımız görüşleri sorulmaktadır.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "İş Yeri" başlıklı 156 ncı maddesinde; "Ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun "Defter Tutma" bölümünün "Maksat" başlıklı 171 inci maddesinde, mükelleflerin bu kanuna göre tutmaları gereken defteri vergi uygulaması bakımından bu maddede yazılı maksatları taşıyacak şekilde tutacakları, 175 inci maddesinde ise, mükelleflerin, Kanunun 171 inci ve müteakip maddelerinden belirtilen maksat ve esaslara uymaları şartıyla defterlerini ve muhasebelerini işlerinin bünyesine uygun olarak diledikleri usul ve tarzda tanzim etmekte serbest oldukları hükme bağlanmıştır.

Birden fazla işyeri bulunan kişilerin her bir iş yeri için ayrı ayrı defter tasdik ettirmek suretiyle defter tutmaları mümkün bulunmakla birlikte, iş bakımından muamelelerin toplandığı ve idare edildiği, diğer bir anlatımla şube hesaplarının da konsolide edildiği ve kurumlar vergisi yönünden mükellefi olduğu yerin kanuni merkez veya iş merkezi olarak kabul edilerek, tutulması ve tasdik edilmesi gereken kanuni defterlerin merkezden tasdik edilerek tutulması da mümkün bulunmaktadır. Ancak, aynı defterlerin kullanılması halinde, merkez ve şube hesaplarının ayrı ayrı kodlanarak izlenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin 2 nci fıkrası ile Maliye Bakanlığına, mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka veya benzeri finans kurumlarınca düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirme ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi verilmiştir.

Bu yetkiye dayanılarak, tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğunun kapsamı, işlem tutarı, başlangıç tarihleri ve uygulanma esasları, yayımlanan 320, 323, 324 ve 332 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde düzenlenmiştir.

Söz konusu tebliğlerde ayrıntılı olarak belirtildiği üzere; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenler, defter tutmak zorunda olan çiftçiler, serbest meslek erbabı ile vergiden muaf esnafın kendi aralarında yapacakları ticari işlemleri ile nihai tüketicilerden (Türkiye'de mukim olmayan yabancılar hariç) mal veya hizmet bedeli olarak yapacakları 8.000 Türk Lirasını aşan tahsilat ve ödemelerinin banka veya özel finans kurumları ile posta idaresi aracılığıyla yapılması ve bu kurumlarca düzenlenen dekont veya hesap bildirim cetvelleri ile tevsiki zorunludur.

İşletmelerin kendi ortakları ile diğer gerçek ve tüzel kişilerle olan ve herhangi bir ticari içeriği olmayan nakit hareketlerinde işlem tutarı 8.000 TL'yi aşması halinde de tahsilat ve ödemelerin banka veya özel finans kurumları ile posta idaresince düzenlenen belgelerle tevsiki zorunludur.

Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak 320, 323, 324 ve 332 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yapılan düzenlemeler ile ticari işlemler ve finansal hareketlerin taraflarının izlenmesi ve vergiyi doğuran olayların mali kurumların kayıt ve belgeleri yardımıyla tespiti amaçlanmaktadır.

Bu itibarla, merkez ve şube hesaplarının aynı defterlerde izlenmesi halinde, aralarındaki para transferinde kasa çıkışından bahsedilemeyeceğinden, 8.000 TL yi aşan para transferinin banka veya özel

finans kurumları ile posta idaresiaracı kılınarak yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, merkez ve şube için ayrı ayrı kanuni defter tutulması halinde, aralarındaki 8.000 TL yi aşan para transferinin banka veya özel finans kurumları ile posta idaresi aracı kılınarak yapılması gerekmektedir.

Öte yandan, özelge talep formunuza konu edilen işlemlerin muhasebe kayıtlarının, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerinde yapılan açıklamalar doğrultusunda yapılması gerektiğı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 16.09.2026